

Una noche de fiesta

**INFORMACIÓN, PREVENCIÓN
Y REDUCCIÓN DE RIESGOS**

PROJECTO

UNA NITS DE FESTA

INFORMACIÓ, PREVENCIÓ I REDUCCIÓ DE RICS

1. DIAGNOSTIC INICIAL

1.2. Marc teòric

El consum de drogues té un origen multicausal en el qual l'influeixen un conjunt de factors individuals, socials, situacionals, etc. Els programes de prevenció són una eina de gran importància en les problemàtiques amb drogodependències. La prevenció pot definir-se en un sentit ampli com l'acció i l'efecte de les intervencions dissenyades per canviar els aspectes socials, individuals i ambientals que condueixen a l'abús de les drogues legals i il·legals.

Les teories de l'aprenentatge social i el modelatge, sostenen molts dels mètodes dels programes preventius. Això ho sap molt bé la publicitat que utilitza des de fa anys els principis tècnics de tot l'aprenentatge, i ho fa servir per convèncer-nos de què fem servir un o un altre producte. Per això, com Bandura insisteix en els seus llibres (ex. Bandura 1977b, 1986) la televisió té poderós efecte en modelar conductes entre les que es troben el consum de drogues, tan legals com il·legals. Per això les tècniques de modelatge s'utilitzen de forma sistemàtica en els programes preventius per a adquirir conductes saludables, tant les relacionades amb les drogues com en altres, com la conducció vial, la conducta pro-social, etc. Amb això es pretén, per una part, aprendre conductes correctes i, per altra banda, ajudar a contrarestar els efectes negatius del modelatge que està present al llarg del nostre ampli sistema social.

Diferents teories i estudis sostenen la influència en el fet del consum dels *factors de risc i protecció*. Per exemple Pollar et al. (1997) han realitzat un extens estudi donada la necessitat d'avaluar aquests factors, elaborant un qüestionari que avalua aquests factors que agrupen els dominis de la comunitat, escola, família i el grup d'iguals. En el qüestionari també s'avaluen la salut i els resultats de la conducta com l'ús de substàncies, violència, delinqüència i conductes inadequades a l'escola. L'estudi de Muñoz (1998) segueix la mateixa línia. Gràcies a aquests estudis i d'altres longitudinals científics controlats (Botvin, 1995) sabem que les intervencions preventives efectives poden reduir la taxa de futurs problemes comparat amb la no intervenció o comparat amb el tractament habitual. D'això s'extreu que, en el cas de no posar en marxa programes preventius eficaços que consideren els factors de risc i protecció, faran que el problema disminueixi menys del desitjat, es mantingui o inclús s'incrementi.

1.2. Necessitats del grup destinatari:

Les dades obtingudes de l'estudi realitzat pel PNsD sobre les tendències de consum dels adolescents assenyalen que:

- El patró de consum de drogues dominant entre els estudiants de 14 a 18 anys es desenvolupa fonamentalment el cap de setmana. Les substàncies més esteses són l'alcohol, el tabac i el cànnabis.
- L'alcohol és la substància més consumida amb diferència. El 88,3 de les persones enquestades afirma haver-la en pres alguna ocasió. Els tipus de begudes més utilitzats són els combinats amb alcohol destil·lat. L'indicador de l'edat d'inici en el consum de l'alcohol és preocupant, ja que se situa en els 12.6 anys de mitjana. El seu patró de consum ens indica que hi ha un percentatge elevat d'individus (42,1 %) que consumeixen l'alcohol tots els caps de setmana. El 54,6% de les persones enquestades afirma haver-se emborratxat en alguna ocasió (i un 11,7% ho fa cada cap de setmana).

El projecte **“Una Nits de Festa: Informació, prevenció i Reducció del Risc”** de prevenció universal va destinat als adolescents d'entre 15 i 18 anys. Aquests es troben en una etapa de la vida on es produeixen un conjunt de canvis importants: canvis fisiològics, endocrins, deixen de ser nens i s'encaminen per ser adults assolint majors responsabilitats, els pares deixen de ser el grup principal de referència traslladant el protagonisme al grup d'iguals, presenten gran curiositat d'experimentar coses noves, d'explorar l'oci...etc.

Per tant és necessari intervenir en aquesta etapa vital aprofitant la gran necessitat d'exploració i experimentació que manifesten per a què adquireixin hàbits saludables per divertir-se i per a que explorin moltes formes sanes i diferents de diversió. És a dir, per a que el seu concepte d'oci sigui saludable, variat i ric en lloc de limitar-se al consum de drogues.

1.3. Objectius

Objectiu general: *Adquirir coneixements sobre els efectes de les drogues al organisme, la conducta i la conducció.*

Objectius específics:

- Conèixer la definició i classificació de les drogues i conceptes relacionats com tolerància, dependència, sistema nerviós, tipus de consum, etc.
- Reflexionar sobre les conseqüències relacionades amb els consums i mites sobre les drogues.
- Analitzar els efectes i conseqüència de la mescla de substàncies en l'organisme.
- Practicar algunes habilitats d'oposició.
- Reconèixer rics del consum d'alcohol i altres drogues i abordar algunes formes de reduir-los.
- Identificar diferents alternatives a la conducció sota els efectes de l'alcohol.
- Obtenir informació bàsica sobre educació viària i els efectes del consum sobre la conducció.

2. INTERVENCIÓ

2.1. Estratègies

Per a la consecució dels objectius de la intervenció selectiva es proposa un material didàctic accessible i proper que s'ajuste a les necessitats del grup, com és el còmic.

Al llar de 3/4 sessions, d'1 hora de duració, es treballaran a l'aula els continguts de cada capítol del còmic de forma participativa i activa, on els alumnes han d'identificar als personatges i les seves formes d'actuar a través del debat i l'anàlisi dels continguts.

En el còmic es treballen aspectes com els efectes de les drogues, sobre tot de l'alcohol, en el comportament dels joves, en la conducció, en els rics del consum simultani de diferents substàncies i en altres riscos associats.

Cada alumne tindrà un còmic.

2.2. Metodologia

La unitat didàctica consta d'una part practica en forma de còmic i una altre de continguts teòrics on es desenvolupen els aspectes relacionats amb els temes que es tracten. En total la unitat didàctica consta de **quatre capítols**.

1ª Sessió:

El **primer capítol:** es treballen els següents continguts: formes de diversió, la pressió de grup, definició de drogues, els tipus de consum, la classificació de les drogues, els conceptes de dependència i tolerància, els efectes de l'alcohol al organisme i els usos i jocs amb l'alcohol.

2^a/3ª Sessió:

El **segon capítol:** es treballen els següents continguts: l'autocontrol, els mites, el cànnabis, les mescles i les formes de dir "NO".

El **tercer capítol:** es treballen els següents continguts: la reducció de rics, drogues i conducció, alternatives a la conducció durant la nit i l'oci saludable.

4ª Sessió:

El **quart capítol:** es treballen els següents continguts: El ciclomotor (característiques, documentació i indicacions), El Casco, Alcohol i conducció i el permís per punts.

El programa és desenvolupat per tècnics en prevenció de drogues, monitors especialitzats, agents de la policia local i/o professors/tutors de secundària. Al final del còmic s'enumeren algunes webs que poden complementar el desenvolupament de les sessions.

3. AVALUACIÓ

ACCIONS	INDICADORS	INSTRUMENTS
Consecució dels objectius proposats en el programa.	Resultats previstos en les accions i resultats obtinguts (qualitativament i quantitativament). Efectes no previstos derivats de les activitats. Suggeriments de modificació dels plantejaments.	Anàlisi del conjunt d'informes i dades disponibles.
Anàlisi dels recursos utilitzats i el seu rendiment	Nombre de sessions desenvolupades. Nombre de alumnes participants. Recursos no previstos i després aplicats. Suggeriments de modificació	Anàlisi dels informes realitzats Enquestes
Grau de satisfacció i percepció d'utilitat.	Percepció subjectiva per part dels destinataris	Enquestes Entrevistes
Efectes no esperats i valoració	Situacions de canvi desenvolupades a la implementació del Còmic	Anàlisi d'informes Entrevistes